

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

7/12251

6K:115

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/804/1698
Konu : Yazılı soru önergesi

11.05/2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 08/02/2010 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02- 19543 sayılı yazı,
b) 24/02/2010 tarihli ve 452/990 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Batman Milletvekili Ayla Akat Ata tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/12251 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/803/1697

Konu : Yazılı soru önergesi

11. / 05 / 2010

Sayın Ayla AKAT ATA
Batman Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/12251 Esas Nolu yazılı soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- A- 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun;

1- "Tutukluların yükümlülükleri" kenar başlıklı 116 ncı maddesinin birinci fıkrasında, Kanunun 9, 16, 21, 22, 26 ilâ 28, 34 ilâ 53, 55 ilâ 62, 66 ilâ 76, 78 ilâ 84 ve 86 ilâ 88 inci maddelerinde düzenlenen hükümlerinin, hastalık nedeniyle nakil, muayene ve tedavi istekleri, hükümlülerin muayene ve tedavileri, sağlık denetimi, hastaneye sevk, infazı engelleyecek hastalık hâli konularında, tutukluluk hâliyle uzlaşır nitelikte olanlarının, tutuklular hakkında da uygulanabileceği;

2- "Hükümlülerin gruplandırılması" kenar başlıklı 24 üncü maddesinde,

"(1) Hükümlüler;

a) İlk defa suç işleyenler, mükerrirler, itiyadî suçlular veya suç işlemeyi meslek edinenler,

b) Akli ve bedensel durumları nedeniyle veya yaşları itibarıyla özel bir infaz rejimine tâbi tutulması gerekenler,

c) Tehlike hâli taşıyanlar,

d) Terör suçluları,

e) Suç örgütlerine veya çıkar amaçlı suç örgütlerine mensup olan suçlular,

Gibi gruplara ayrılırlar.

(2) Hükümlüler ayrıca yaşları, hükümlülük süreleri ve suç türleri itibarıyla da gruplandırılırlar.";

3- "Kapıların açılmaması ve temasın önlenmesi" kenar başlıklı 34 üncü maddesinde,

"(1) Kapalı ceza infaz kurumlarında oda ve koridor kapıları kapalı tutulur. Kapılar aşağıdaki hâllerde açılır:

a) Kurum hekimine, revir, hamam ve berbere gitme, başka odaya nakil.

b) Hastane ve duruşmaya gönderme ve başka kuruma nakil.

c) Tahliye, ziyaret, arama, sayım, denetim, eğitim, öğretim, spor ve iyileştirme çalışmaları, kurumda çalıştırma.

d) Kurullara çağrılma.

e) Ölüm, depresyon veya yangın gibi olağanüstü hâller.

f) Cezaevi idaresince gerekli görülen hâller.

(2) Hükümlüler, yukarıda sayılan hâller dışında, diğer odalardaki hükümlüler ve kurum

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

görevlileri ile temasta bulunamazlar.";

4- "Kültür ve sanat etkinliklerine katılma, ifade özgürlüğü" kenar başlıklı 60 ıncı maddesinde,

"(1) Ceza infaz kurumlarında, olanaklar elverdiğince, kültürün ve sanatın çeşitli dallarını temsil eden programlar hazırlanır ve hükümlülerin bunlara katılmaları hususundaki usûller düzenlenir.

(2) Bu programların temel hedefi, hükümlülerin ifade yeteneklerini geliştirmelerini ve bilgilerini artırmalarını sağlamaktır.

(3) Kurumun kültür ve sanat programları, Adalet Bakanlığınca belirlenen esaslara göre kurum en üst amiri tarafından düzenlenir. Bu maksatla Devletin kültür ve sanat işleriyle görevli kuruluşları gerekli yardımları yaparlar.

(4) Hükümlülerin ifade özgürlüğü çerçevesinde gerçekleştirebilecekleri yayın etkinlikleri, kurumda çalışma esaslarını düzenleyen hükümlere ve bu husustaki koşullara bağlıdır.";

5- "Sürelî veya süresiz yayınlardan yararlanma hakkı" kenar başlıklı 62 nci maddesinde,

"(1) Hükümlü, mahkemelerce yasaklanmamış olması koşuluyla sürelî ve süresiz yayınlardan bedelini ödeyerek yararlanma hakkına sahiptir.

(2) Resmî kurumlar, üniversiteler, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile mahkemelerce yasaklanmamış olması koşuluyla Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflar ve kamu yararına çalışan dernekler tarafından çıkartılan gazete, kitap ve basılı yayınlar, hükümlülere ücretsiz olarak ve serbestçe verilir. Eğitim ve öğretimine devam eden hükümlülerin ders kitapları denetime tâbi tutulamaz.

(3) Kurum güvenliğini tehlikeye düşüren veya müstehcen haber, yazı, fotoğraf ve yorumları kapsayan hiçbir yayın hükümlüye verilmez.";

6- "Hükümlünün muayene ve tedavi istekleri" kenar başlıklı 71 inci maddesinde,

"(1) Hükümlü, beden ve ruh sağlığının korunması, hastalıklarının tanısı için muayene ve tedavi olanaklarından, tıbbî araçlardan yararlanma hakkına sahiptir. Bunun için hükümlü öncelikle kurum revirinde, mümkün olmaması hâlinde Devlet veya üniversite hastanelerinin mahkûm koğuşlarında tedavi ettirilir.";

7- "Eğitim programları" kenar başlıklı 75 inci maddesinde,

"(1) Ceza infaz kurumlarında bulunduğu süre içinde hükümlüye, kişiliğini geliştirecek, eğitimini güçlendirecek, yeni beceriler elde etmesini, suç işleme eğilimini yok etmeyi sağlayacak ve salıverilme sonrasına hazırlayacak programlar uygulanır.

(2) Hükümlünün yaş, ceza süresi ve yeteneklerine öncelik verilerek ekonomik ve kültür durumuna uygun biçimde düzenlenen eğitim programları; temel eğitim, orta ve yüksek öğretim, meslek eğitimi, din eğitimi, beden eğitimi, kütüphane ve psiko-sosyal hizmet konularını kapsar.";

8- "Hükümlünün muayene ve tedavisi" kenar başlıklı 78 inci maddesinde,

"(1) Kurumun sağlık koşullarının düzenlenmesi, hükümlünün acil veya olağan muayene ve tedavisi kurumun hekimi tarafından yapılır. Genel veya hastalık nedeniyle yapılan tüm muayene ve tedavi sonuçları, sağlık izleme kartına işlenir ve dosyasında saklanır.

(2) Sağlık Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile üniversitelerin sağlık kuruluşları, hükümlülerin tedavileri bakımından gerekli yardımları yapmakla görevlidirler.

(3) Rızası olsa bile hiçbir hükümlü üzerinde tıbbî deney yapılamaz.";

9- "Sağlık denetimi" kenar başlıklı 79 uncu maddesinde,

"(1) Kurum hekimi, kurumu ayda en az bir kez denetleyerek genel ve özel önlem alınması

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

gereken hastalıklar ile kurumda sağlık koşulları yönünden alınması gereken önerileri içeren bir rapor düzenler ve kurum yönetimine verir.";

10- "Hastaneye sevk" kenar başlıklı 80 inci maddesinde,

"(1) Hükümlünün sağlık nedeniyle hastaneye sevkine gerek duyulduğunda durum, kurum hekimi tarafından derhâl bir raporla ceza infaz kurumu yönetimine bildirilir.";

11- "Kütüphane ve kurslardan yararlanma" kenar başlıklı 88 inci maddesinde,

"(1) Hükümlü, çalışma saatleri dışında ve belirlenecek düzene göre idarece tertiplenen kurslara katılabilir ve kütüphaneden yararlanabilir. Bu konudaki programlar uzmanların önerileri ve hükümlünün istekleri dikkate alınarak kurum yönetimince belirlenir.";

B- Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzüğü;

1- "Kapıların açılmaması ve temasın önlenmesi" kenar başlıklı 45 inci maddesinde,

"(1) Kapalı kurumlarda oda ve koridor kapıları kapalı tutulur. Kapılar aşağıdaki hâllerde açılır:

- a) Cezaevi tabibine, revir, hamam ve berbere gitme, başka odaya nakil,
- b) Hastane ve duruşmaya gönderme ve başka kuruma nakil,
- c) Salıverilme, ziyaret, arama, sayım, denetim, eğitim, öğretim, spor ve iyileştirme çalışmaları, kurumda çalıştırma,
- d) Kurullara çağırılma,
- e) Ölüm, deprem veya yangın gibi olağanüstü hâller,
- f) Kurum idaresince gerekli görülen hâller.

(2) Hükümlüler, yukarıda sayılan hâller dışında, diğer odalardaki hükümlüler ve kurum görevlileri ile temasta bulunamazlar.

(3) Odaların havalandırma bahçesine açılan kapılarının açılış ve kapanış saatleri, kurumların fiziki yapıları, kapasiteleri, mevcutları ve bölgenin coğrafi koşulları değerlendirilerek kurumun iç yönetmeliğinde düzenlenir.";

2- "Kültür ve sanat etkinliklerine katılma, ifade özgürlüğü" kenar başlıklı 85 inci maddesinde,

"(1) Kurumlarda, olanaklar elverdiğince, kültürün ve sanatın çeşitli dallarını temsil eden programlar hazırlanır ve hükümlülerin bunlara katılmaları hususundaki usûller düzenlenir. Bu programların temel hedefi, hükümlülerin ifade yeteneklerini geliştirmelerini ve bilgilerini artırmalarını sağlamaktır.

(2) Kurumun kültür ve sanat programları, ulusal, yerel ve kültürel değerler de dikkate alınarak Bakanlıkça belirlenen esaslara göre, kurumun en üst amiri tarafından düzenlenir. Bu maksatla Devletin kültür ve sanat işleriyle görevli kuruluşları gerekli yardımları yaparlar.

(3) Hükümlüler ifade özgürlüğü çerçevesinde yayın etkinliklerinde bulunabilirler. Ancak, bunun için hükümlünün kurumda bulunan çalışma esaslarını belirten koşullara, kurumun fiziki ortamına ve iç güvenliğine uygun hareket etmesi zorunludur.";

3- "Kütüphaneden yararlanma" kenar başlıklı 86 ncı maddesinde,

"(1) Kurumlarda, kurumun büyüklüğüne göre, kütüphane veya kitaplık oluşturulur. Kütüphanelerde veya kitaplıklarda verilen derslere kaynaklık edecek kitapların yanı sıra olanaklar ölçüsünde hükümlülerin boş zamanlarını değerlendirmelerini, okuma alışkanlığı edinmelerini ve kültür bakımından ufuklarını geliştirmelerini sağlayacak kitaplar da bulundurulur.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

(2) Hükümlüye kurum kütüphanesinden yararlanma imkânı verilir.

(3) Bu hizmet, gezici kitaplıklarla da yerine getirilebilir.

(4) Hükümlülerin kurumlarda bulunan kütüphane ve kitaplıklar ile gezici kitaplıklardan yararlanma esas ve usulleri yönetmelikle belirlenir.";

4- "Sürelî veya süresiz yayınlardan yararlanma hakkı" kenar başlıklı 87 nci maddesinde,

"(1) Hükümlü, mahkemelerce yasaklanmamış olması koşuluyla sürelî ve süresiz yayınlardan bedelini ödeyerek yararlanma hakkına sahiptir.

(2) Resmî kurumlar, üniversiteler, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile mahkemelerce yasaklanmamış olması koşuluyla Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflar ve kamu yararına çalışan dernekler tarafından çıkartılan gazete, kitap ve basılı yayınlar, hükümlülere ücretsiz olarak ve serbestçe verilir. Eğitim ve öğretimine devam eden hükümlülerin ders kitapları denetime tâbi tutulamaz.

(3) Eğitim kurulunca, kurum güvenliğini tehlikeye düşürdüğü veya müstehcen haber, yazı, fotoğraf ve yorumları kapsadığı tespit edilen yayın hükümlüye verilmez.";

5- "Eğitim ve öğretimin tanımı ve amacı" kenar başlıklı 104 üncü maddesinde,

"(1) Kurumlarda eğitim ve öğretim; hükümlüye yeni ve olumlu davranışlar kazandırmayı hedefleyen ve bu amacı gerçekleştirmek üzere beden, zihin, ahlâk ve duygu bakımından dengeli ve sağlıklı bir biçimde gelişmiş bir yapıya, özgür ve bilimsel düşünceye, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan hakları ve onuruna saygılı, yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek, bilgi, yetenek, beceri ve davranışlarını geliştirmek, birlikte çalışma ve iş görme alışkanlığı kazandırarak yaşama hazırlamak, kendilerinin geçim ve mutluluklarını sağlayacak faaliyetleri içeren hizmetlerin bütünüdür.";

6- "Eğitim programları" kenar başlıklı 105 inci maddesinde,

"(1) Hükümlüye, kurumda bulunduğu süre içinde, kişiliğini geliştirecek, eğitimini güçlendirecek, yeni beceriler elde etmesini, suç işleme eğilimini yok etmeyi sağlayacak ve salıverilme sonrasına hazırlayacak eğitim programları uygulanır.

(2) Eğitim programları; temel eğitim, orta ve yüksek öğretim, meslek eğitimi, din eğitimi, beden eğitimi, kütüphane ve psiko-sosyal hizmet konularını kapsar.

(3) Eğitim programları, hükümlünün, yaş, cinsiyet, öğrenim durumu, ceza süresi, yetenekleri ve kültür durumuna uygun olarak hazırlanır.";

7- "Hükümlülerin hastanelerde muayene ve tedavileri" kenar başlıklı 116 ncı maddesinde,

"(1) Kurumda tedavisi mümkün olmayan hastalığı bulunan hükümlülerin muayene ve tedavileri Devlet ve üniversite hastanelerinde gerçekleştirilir. Hükümlülerin yatarak tedavileri bunlar için ayrılan hükümlü koğuşlarında yapılır. Hükümlü koğuşu yoksa tedavileri dış güvenlikten sorumlu güvenlik görevlileri tarafından gerekli önlemler alınarak hastanelerin diğer birimlerinde yapılır.

(2) Açık kurumlar ile çocuk eğitimevi hükümlülerinin kurum dışındaki yatarak tedavileri, tedavi eden kurumun bulunduğu yerdeki kurumun iç güvenlik görevlileri gözetiminde ve hükümlü odası dışındaki bir bölümde yapılır.

(3) Kurum dışında yatarak tedavileri yapılan hükümlülerin yanında, tedaviyi yapan hekimin raporuyla zorunlu olduğunun bildirilmesi hâlinde, eşi, annesi, babası, kardeşi, çocuğu, bunların olmaması hâlinde Cumhuriyet başsavcılığının uygun gördüğü bir aile yakını refakatçi olarak bulundurulabilir.";

8- "Hükümlünün muayene ve tedavisi" kenar başlıklı 117 nci maddesinde,

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

"(1) Kurumun sağlık koşullarının düzenlenmesi, hükümlünün acil veya olağan muayene ve tedavisi cezaevi tabibi tarafından yapılır. Genel veya hastalık nedeniyle yapılan tüm muayene ve tedavi sonuçları, sağlık izleme kartına işlenir ve dosyasında saklanır.

(2) Kurumda, hükümlünün muayene veya tedavisi sırasında cezaevi tabibi tarafından talep edilmediği sürece muayene odasında sağlık personeli dışında görevli bulundurulmaz. Ancak güvenlik amacıyla ve konuşulanların duyulmayacağı şekilde, kurum idaresi tarafından gerekli tedbirler alınır.

(3) Sağlık Bakanlığı ile üniversitelerin sağlık kuruluşları, hükümlülerin tedavileri bakımından gerekli yardımları yapmakla görevlidirler.

(4) Rızası olsa bile hiçbir hükümlü üzerinde tıbbî deney yapılamaz.";

Hükümlerinin yer aldığı mâlumlarıdır.

Batman M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ve Ülkemizde bulunan diğer ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutuklular hakkında, başta 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun olmak üzere ilgili tüzük, yönetmelik ve genelge hükümlerine göre işlem yapılmaktadır.

II- A- 01/06/2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun hükümleri doğrultusunda, suç ve suçluyla mücadele daha etkin hâle gelmiş, Ceza Muhakemesi Kanununda öngörülen soruşturma yöntemleri sayesinde suçlarla mücadelede önemli gelişmeler kaydedilmiş, bu yolla yakalanan ve hapis cezasına çarptırılan suç faillerinin sayısında ciddi oranda artışlar meydana gelmiştir.

Öte yandan, mülga 647 sayılı Kanundaki ceza infaz rejiminin yeni suçların işlenmesini önleme konusundaki etkisizliği de dikkate alınarak hazırlanan 5275 sayılı Kanunda, mahkûm olunan hapis cezalarının infaz oranlarının artırılması da ceza infaz kurumlarındaki hükümlü ve tutuklu sayısının artması sonucunu doğurmuştur.

Bu nedenle, Ülkemizde bulunan diğer ceza infaz kurumları gibi Batman M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda da kapasite yetersizliği sorunu yaşanmaktadır. Batman M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunun mevcut kapasitesi 338 kişi olup, koğuş ve oda sayısı 36'dır. Kurumda, 12/02/2010 tarihi itibarıyla, 431 tutuklu, 173 hükümlü barındırılmaktadır. Ayrıca, adli suçlardan 18 tutuklu çocuk bulunmakta olup, 70 yaş ve üzeri hükümlü veya tutuklu bulunmamaktadır.

B- Kurumda kadrolu doktor bulunmamaktadır. Ancak, Batman İl Sağlık Müdürlüğüne doktor, diş tabibi, psikiyatrist ve ihtiyaç olduğu zamanlarda uzman doktor görevlendirilmesi yapılarak, hükümlü ve tutukluların tedavileri yaptırılmaktadır. Mesai saatleri dışında ise kurum idaresi tarafından 112 Acil Servisi çağrılarak hasta olanların tedavileri yaptırılmakta, hastaneye sevk edilmesi gereken hükümlü ve tutuklular öncelikle İl'de bulunan hastanelere, il düzeyinde tedavi imkânı bulunamaması halinde ise diğer illerdeki hastanelerin ilgili bölümlerine ve üniversite hastanelerine sevk edilmektedirler.

Kurumda bulunan revirde, 22/02/2010 tarihi itibarıyla, bir psikolog, bir sağlık memuru, ilkyardım eğitimi almış sertifikalı dört infaz koruma memuru ile bunların dışında yirmidört saat vardiya usulü sağlık nöbeti tutan dört personel bulunmaktadır.

C- Kurumda, 22/02/2010 tarihi itibarıyla, sağlık problemi bulunan ve tedavilerine hastanelerde devam edilen beş hükümlü ve tutuklu bulunmaktadır. Bu kişilerden, bir hükümlü Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinde, bir tutuklu Elazığ Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesinde, diğer üç hükümlü ise Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinde yatarak tedavi görmekte olup, tedavileriyle ilgili yapılması gereken işlemler tamamen tıbbî gerekliliklere ve mevzuata uygun olarak sürdürülmektedir.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Yatalak vaziyette olan tutuklu ve hükümlülerin bakımı, özürllülük oranına veya genel sağlık durumlarına göre hastanelerde bulunan mahkûm koğuşlarında hastane personeline veya Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzüğü'nün 116 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "Kurum dışında yatarak tedavileri yapılan hükümlülerin yanında, tedaviyi yapan hekimin raporuyla zorunlu olduğunun bildirilmesi hâlinde, eşi, annesi, babası, kardeşi, çocuğu, bunların olmaması hâlinde Cumhuriyet başsavcılığının uygun gördüğü bir aile yakını refakatçi olarak bulundurulabilir." hükmü gereği mevzuata uygun olarak refakat edebilecek yakını tarafından yapılmaktadır.

Kurumda, belden aşağısı felçli bir hükümlü bulunmaktadır. Bu hükümlünün sağlık sorunları, görevli sağlık personeline takip edilmekte olup, bakımları ve günlük ihtiyaçları, aynı koğuşta hükümlü olarak bulunan kardeşi tarafından giderilmektedir. Bu hükümlünün, Anayasanın 104 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendi gereğince "özel af" kapsamına girip girmediğinin değerlendirilmesi için hükümlü Adli Tıp Kurumuna sevk edilmiş olup, işlemleri hâlen devam etmektedir.

Kurumda, 2007-2008-2009 yıllarında, yeterli sağlık hizmeti alamadıkları için yaşamını yitirmiş hükümlü veya tutuklu bulunmamaktadır.

Ç- 5275 sayılı Kanun kapsamında, 2007-2010 yılları arasında, Kurumdan, tedavi amacıyla tahliye edilen hükümlü veya tutuklu bulunmamaktadır.

D- Ceza infaz kurumu ve tutukevlerinin dış koruması, tutuklu ve hükümlülerin sevk, nakil ve muhafazası 2803 sayılı Jandarma Teşkilatı Görev ve Yetkileri Kanunu gereğince Jandarma Genel Komutanlığının görevleri arasında bulunmaktadır. Ceza İnfaz Kurumu ve Tutukevlerinin Dış Koruması ile Sevk ve Nakil Yönergesine göre hükümlü ve tutukluların hastane, mahkeme veya başka bir kuruma naklinde sorumluluk jandarma görevlilerine ait olmaktadır. Bu itibarla, Yönergenin ilgili maddeleri uyarınca, hükümlü ve tutukluların sevk veya nakli sırasında kaçmalarını önlemek amacıyla kelepçe takılması, sevk edilenin koluna girilmesi, yeterli sayıda personel ile etrafında çember oluşturulması gibi sağlığa zarar vermeyecek şekilde gerekli bütün önlemler jandarma görevlilerince alınmaktadır.

E- Hükümlü ve tutukluların ceza infaz kurumuna kabulü sırasında insan onurunu zedeleyici şekilde üst aramasının yapıldığı ve dövüldüğüne dair Bakanlığımıza ulaşan dilekçeler, adli ve idari yönden soruşturma başlatılması için Cumhuriyet başsavcılıklarına gönderilmektedir. Ancak, bu konuyla alakalı olarak söz konusu yerde görev yapan jandarma görevlileri hakkında Bakanlığımıza herhangi bir şikâyet ulaşmamıştır.

F- Batman M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ve Ülkemizde bulunan diğer ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlülerin zorla itirafçı yapılması gibi bir durum söz konusu değildir.

G- 01/01/2007 ve 22/02/2010 tarihleri arasında Batman M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda 603 disiplin cezası verilmiştir. Disiplin cezası alan hükümlü ve tutukluların büyük çoğunluğu itiraz haklarını kullanmış olup, kararın kesinleşmesini müteakip verilen disiplin cezaları uygulanmıştır. Bu nedenle, hükümlü ve tutuklulara haksız yere disiplin cezası verildiği yönündeki iddialar asılsız ve gerçeği yansıtmamaktadır.

Ğ- 5275 sayılı Kanunun "Kapıların açılması ve temasın önlenmesi" kenar başlıklı 34 üncü maddesi hükümleri gereğince hükümlü ve tutuklular birbirleri ile görüştürülmemektedir.

H- Kültür Bakanlığında usulüne göre bandrol almış, hakkında herhangi bir toplatma kararı bulunmayan ve suç içermeyen yayınlar için bir engelleme söz konusu değildir. Hükümlü ve tutuklular, mahkemelerce yasaklanmamış olması koşuluyla süreli ve süresiz yayınlardan bedelini ödeyerek yararlanma hakkına sahiptir.

Ancak, mahkeme tarafından suç unsuru içermeleri nedeniyle defalarca toplatma kararı verilmiş, haklarında çeşitli davalar açılmış, bandrol taşımayan, açıkça örgüt yayını olduğu anlaşılan

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

ve “kurum güvenliğini tehlikeye düşüren” yayınlara 5275 sayılı Kanunun 62 nci maddesi ile Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzüğü’nün 87 nci maddesi uyarınca izin verilmemektedir.

I- Ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutukluların maddî ve manevî varlıklarını geliştirme, üretken, yapıcı ve topluma faydalı bireyler olarak kişiliklerini geliştirmek amacıyla uygulanan iyileştirme programları çerçevesinde, kurumlarda eğitim-öğretim, iş ve meslek eğitimi, sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler ile psiko-sosyal servis faaliyetleri yerine getirilmektedir. Bu faaliyetler, başta 5275 sayılı Kanun olmak üzere, ilgili tüzük, yönetmelik ve genelge hükümlerine göre yürütülmektedir.

İ- Batman M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda 1 ve 2 nci kademe okuma yazma kursları, ÖSYM hazırlık kursları verilmektedir. Açık öğretim fakültesinde 19, açık öğretim lisesinde 52, açık ilköğretim okulunda ise 33 hükümlü ve tutuklu öğrenci eğitim görmektedir.

Açık öğretim lisesi ve açık ilköğretim okullarında eğitim gören hükümlü ve tutuklulardan 2008 yılına kadar kayıt ve kayıt yenileme ücreti alınmamakta iken, bu tarihten sonra Millî Eğitim Bakanlığı tarafından alınan karar gereğince, bu kişilerden kayıt ve kayıt yenileme ücreti alınmaya başlanmıştır. Ancak, 2008 yılı eğitim-öğretim döneminde farklı kurumlarla işbirliği yapılarak maddî durumu yetersiz olan hükümlü ve tutukluların kayıt ücretleri karşılanarak mağdur olmaları engellenmiştir. Bu kapsamda, 20 hükümlü ve tutuklunun kayıt ücreti Batman Belediyesi tarafından, 41 hükümlü ve tutuklunun kayıt ücreti Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı tarafından karşılanmıştır. 2009 yılında 47 hükümlü ve tutuklunun kayıt ve kayıt yenileme ücreti Batman Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı tarafından, 76 hükümlü ve tutuklunun açık öğretim lisesi ve açık ilköğretim okulu kayıt masrafları Batman M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu emanet para faiziyle karşılanmıştır.

J- Kurumda Halk Eğitim Müdürlüğü, İŞKUR ve SODES ile işbirliği yapılarak, bayan kuaförlük kursu, erkek berberliği, masa tenisi kursu, kara kalem resim kursu, bilgisayar kursu, bocce, santranç, müzik/folklor kursu, ingilizce kursu, ÖSYM hazırlık kursu, kademe okuma yazma kursu gibi eğitim ve sosyal aktivite çalışmaları yapılmakta olup, verilen kursların programı Halk Eğitim Müdürlüğü’nün müfredatına göre belirlenmektedir.

K- Hükümlü ve tutukluların sevk ve nakilleri Bakanlığımızın 22/01/2007 tarihli ve 45/1 Nolu Genelgesinin ilgili maddeleri gereğince yapılmaktadır. Söz konusu Genelge uyarınca, bayan hükümlü, hükümsüz ve tutuklular; fizikî koşulların yetersizliği ve güvenlik nedeniyle müdürlüğü bulunmayan ilçe ceza infaz kurumlarında barındırılmamaktadır.

L- Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu üyeleri tarafından Batman M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna 11/05/2009 tarihinde gerçekleştirilen ziyarete ilişkin Bakanlığımıza gönderilen Raporun Sonuç ve Karar Bölümünde geçen hususlarla ilgili Bakanlığımız ve Batman Cumhuriyet Başsavcılığınca sürdürülen çalışmalar doğrultusunda, hükümlü ve tutukluların ayrı yerlerde barındırılmasında yaşanan güçlükler dikkate alınarak, bu konuda hükümlü ve tutukluların, işledikleri suçlara, kurumdaki davranışlarına, ilgi ve yeteneklerine göre gruplandırılmaları; kendileri için hazırlanmış iyileştirme programları çerçevesinde eğitim, spor, meslek kazandırma ve sohbet dâhil tüm sosyal-kültürel faaliyetlere katılabilmeleri için gerekli özen gösterilmeye çalışılmaktadır. Öte yandan, ceza infaz kurumunun güvenliği ve fizikî imkânları ölçüsünde hükümlü ve tutukluların en üst seviyede sosyal etkinliklerden yararlandırılabilmesi için gerekli çalışmalara devam edilmektedir.

Bu kapsamda, anılan Kurumda da hükümlü ve tutuklulara okuma-yazma kurslarının yanı sıra isteyen hükümlü ve tutukluların açık ilköğretim okuluna, açık öğretim lisesine, açık öğretim fakültesine kayıtlarının yapılması sağlanmakta ve sınav dönemleri titizlikle takip edilmektedir. Meslek ve hobi edinmek isteyen tutuklu ve hükümlülere ise bilgisayar, karakalem resim, takı tasarımı, bağlama, kuaförlük gibi kurslar açılmaktadır. Ayrıca, Kurumda halk oyunları,

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

şiiir dinletisi, kitap sergisi, fotoğraf sergisi, konferans, seminer, münazara, bilgi yarışması, konser, tiyatro ve sinema gösterisi düzenlenmektedir. Böylece yapılan rehabilitasyon çalışmalarında hükümlü ve tutukluların yeniden topluma kazandırılmaları ilkesi ön plânda tutulmaktadır.

M- Hükümlü ve tutukluların yaptıkları el işi ürünlerin teşhir ve satışı için İl düzeyinde yapılan araştırmalarda sürekli ve kalıcı bir stand açmaya uygun bir yer bulunamamış, ancak, Kuruma ait dışarıya açık Nizamiye Binasının Ziyaretçi Kabul Yerindeki Bekleme Salonunda, bu amaçla sürekli bir stand açılması, satış ve ürünlerin sergilenmesinin burada yapılması için çalışmalar başlatılmıştır.

N- Atamaları yapılan ceza infaz kurumu personeline, Ceza İnfaz Kurumu Güvenliği, Türk İnfaz Sistemi, Ceza İnfaz Kurumu İdaresi, İlkyardım, Meslek Etiği ve İletişim, İnsan Hakları ve Psikoloji dersleri verilerek, eğitimden geçirilme çalışmalarına devam edilmektedir.

O- Ceza infaz kurumları, ulusal ve uluslararası denetim mekanizmaları tarafından düzenli olarak haberli ve habersiz denetime tâbi tutulmaktadır. Son yıllarda ceza infaz kurumlarımızda insan hakları ihlâllerine ilişkin iddialar yok denecek kadar azalmıştır.

Bu bağlamda, F tipi yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumları da dâhil olmak üzere bütün ceza infaz kurumlarının faaliyet ve işlemleri aşağıdaki şekilde denetlenmektedir.

1- İdarî denetim kapsamında, ceza infaz kurumları, Adalet Bakanlığı müfettişleri, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü kontrolörleri ve diğer görevlileri tarafından denetlenmektedir. Ayrıca, il ve ilçe insan haklarını inceleme komisyonları da ceza infaz kurumlarını idarî yönden denetleyebilmektedir.

2- Adli denetim kapsamında, ceza infaz kurumları, 16/05/2001 tarihli ve 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri tarafından denetlenmektedir. Hükümlü ve tutuklular, cezanın infazına veya kurumdaki yaşam koşullarına ilişkin şikâyetleri nedeniyle infaz hâkimine şikâyet başvurusunda bulunabilmekte, infaz hâkiminin kararına karşı da ağır ceza mahkemesine itiraz edebilmektedir. Bu şekilde, kurumların bütün işlem ve faaliyetleri yargı denetiminden geçirilebilmektedir.

3- Sivil toplum kuruluşlarının denetimi kapsamında, 14/06/2001 tarihli ve 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan ve halen 130 ağır ceza merkezinde faaliyet gösteren izleme kurullarının üyeleri, hâkim ve Cumhuriyet savcılarından oluşan adli yargı adalet komisyonlarınca oybirliğiyle seçilen sivil kişilerden oluşmaktadır. Bunlar da, kendi içlerinden bir üyeyi başkan olarak seçmektedirler. Anılan kurullar, 4681 sayılı Kanunun 7 nci maddesi gereğince, iki ayda en az bir kez kuruma giderek denetim faaliyetinde bulunmak zorundadırlar. İzleme kurulları, hazırlamış oldukları raporları Cumhuriyet başsavcılığına, Bakanlığımıza, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığına ve görev alanına giren bir şikâyet söz konusu ise infaz hâkimliğine göndermektedirler. Sivil toplum denetimi kapsamında, Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığınca il ve ilçelerde sivil toplum temsilcilerinden oluşturulan il ve ilçe insan hakları kurulları da ceza infaz kurumlarını ziyaret edip denetleyebilmektedir.

4- Parlamento denetimi kapsamında, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ya da araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri ceza infaz kurumlarını ziyaret ederek araştırma ve denetleme faaliyetlerinde bulunabilmektedirler.

5- Uluslararası denetim kapsamında ise ceza infaz kurumları, Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi gereğince Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi tarafından denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu tarafından da denetlenmektedir.

Hükümlü ve tutuklular tarafından gerek doğrudan, gerekse sivil toplum örgütleri, resmî ya da özel insan hakları kuruluşları tarafından yapılan başvurular, Bakanlığımız Ceza ve Tevkifevleri

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Kanunlar Genel M¼d¼rl¼đ¼

Genel M¼d¼rl¼đ¼ b¼nyesinde faaliyet g¼steren İnsan Hakları B¼rosu tarafından titizlikle incelenerek gereğine tevess¼l edilmektedir.

Bilgilerine sunulur.

Sadullah ERGİN
Bakan